

# ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

## СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

»ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК« излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду »Краљев трг« до Управе града Београда, а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: седима, које улазе у састав општине а која је већ претплаћена, чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механичарима из унутрашњости годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви »Полицијског Гласника« не продају се. Рукописи не враћају се.

### ДУШЕВНЕ ОСОВИНЕ У ЗЛОЧИНАЦА

По Dr. Havelock Ellis-у и др.

ЧИТАНО У „ПРАВНИЧКОМ ДРУШТВУ“ НА ВЕЛИКОЈ ШКОЛИ

(НАСТАВАК)

Морална затупелост инстинктивног злочинца узрок је његовој свирепости, која се често јавља још у детињству. *Роси* је нашао међу 100 злочинаца њих 10, који су врло рано показивали ужасну свирепост. Један од њих хватао је као дечак са особитом насласом птице, чукао им перје, па их тако живе пекао. Другога кад су га хтели казнити, забрањивали су му да хвата птице. Међу тим је једна извесна количина свирепости код деце правило. Инстинктивни злочинац одликује се нарочито тиме, што он задржава сурове дечије навике целог живота. У Буенос-Аеросу убије неки човек свога оца, да би га похарао, па пошто није нашао новац, дохвати своју матер и држао је с ногама над ватром, да би је приморао да призна где је новац, што ни она сама није знала. Други неки злочинац, који је побио једну целу породицу, играо се по томе с лешинама, бацао деција тела у висину и опет их на руке дочекивао. Ломброзо помиње једнога злочинца, који је при погледу на слику своје жене, коју је убио, и не тренув очима утврдио њен идентитет, додавши мирно, како је исту, пошто јој је задао смртоносне ране, молио за опроштај, али га није добио. Нека девојчица отровала је двоје близанаца, који су јој поверени на чување, само ради малог задовољства: да може трчати лекару и апотекару.

Овде је згодно да напоменемо и ону бруталну свирепост, која се огледа у делима наших разбојника, или као што се незгодно називају — хајдука, и која засведочава њиху паравствено неосетљивост. Дobar познавалац лоповског и разбојничког света, г. *Тасе Ј. Миленковић*, у својим белешкама о разбојницима вели:

»Ужасна су она мучења што их разбојници чине над људима, изнуђавајући им новац. Толико су зверска, да човек не би могао веровати када не би било истинитих примера. Једне ноћи, пре неколико година, разбојници нападну на кућу једнога сељака у Пекчаници у окр. рудничком, и тражили су 12 дуката. Сељак се бранио да тих пара нема. Разбојници га онда дохвате за руке и ноге, па га привуку ватри, коју су прво добро разгорели. Држећи га за главу, наднесу му лице на пламен. И дотле су га над ватром држали, док му нису сагорели бркове, браду, трепавице и веће. Јаднику поискачу грдни пликови по лицу, и човек већ да издахне — тек онда га скину с ватре. У Кладушници, у окр. крајинском, разбојник Чупић нападне ноћу на кућу Јона Тројилуна. Домаћина није било на дому, те му ухвате жену. Прво су је тукли, тражећи да им да сав новац. По том су је скинули голу, па је повалили на трбух, и озго, по леђима, сипали јој врелу маст. — У селу Рошцу, такође у окр. рудничком, нападну на једну богатију кућу. Прво ухвате и вежу домаћина, пошто су га скинули. Дохвате за тим усијан ватраљ, па су га њиме, све повлачећи по голом телу, пржили. Он им је, јадник, дао три банке, што је у тај мах свега имао. Они су тражили више и пржили га даље, да се већ цео препекао и обамро. Онда га тек из пушке убију. У истом округу, у селу Мрсаћу, дохвате домаћина у једној кући, па га стану сецкати. Прво му осеку нос, па онда ухо, избоду га, и

онда убију. — Дешавало се да разбојници својим жртвама засеку руку, ногу, женама дојке, исеку по лицу, избоду по телу, везују у кврге, вешају о таване главом на ниже, злостављају, бију итд.\*)

У Индији никакав мотив за убиство не сматрају за неприродан и неупотребљив. Неки учитељ у Алигарху убио је 1881. год. једнога свог ђака, а у истом пределу неки човек бацио је два своја пасторка у Ганг, јер их није трпео. Други један убио је свога слугу, а његов леш бацио пред суседова врата, да би на овога свалио сумњу за убиство. Сличан случај десио се после пет година у Аџамгару; овде су удавили једног дечка деда и ујак му. Оба злочинца баце леш у једну њиву засађену шећерном трском, те да сумњу за убиство баце на сопственика ове њиве. Познат је још један ређи догађај у Мута округу. Рандбир, из племена Јат, пређе имућан човек у Рандипуру, падне зеленацима у руке, те изгуби све своје имање. Због неког незнатног узрока толико се огорчи на своје место рођења, да је наурио да му се освети на ма какав начин. Узме нож и одвуче неко девојке, па које је уз пут наишао, у један храм у Бахадурпуру, закоље је, самог себе мало обрани, па онда подигне тужбу због разбојништва против становника свог места рођења.

Ова морална неосетљивост без сумње је у тесној вези са физичком неосетљивошћу, тако исто као и ово, патолошке или атипичке природе, представља стварно одступање од обичних људских типова. Ово душевно стање, у коме је човек готов да без премисљања кога телесно повреди или и сасвим убије, може се упоредити с оним код дивљака, али у овоме злочинац још надмашује дивљака. »Што хрчеш! рече један злочинац другоме, ако то учиниш још једном, убићу те.« И после једнога часа он то заиста и уради. Лорд *Gifford* прича о једној Аустралијанки, која је сама причала да је два своја детета убила и појела, јер су јој, вели, досадила својом дерљавом. (У осталом аустралијски урођеници су врло нежни према својој деци). Поглавица племена Маори рекао је једноме путнику: »Кад јутром наоружан изађем, па наиђем на човека и прободем га мојим копљем, то није никакво убијање. Али ако га у моју кућу позовем, дам му да једе, успавам га и тада прободем — то је тек убиство!«

Једна тако оштро постављена разлика, показује прилично висок степен моралне неосетљивости.

Сад прелазимо да говоримо о интелигенцији злочинаца.

2. *Интелигенција*. Два главна интелектуална обележја злочинчева изгледа на први поглед да противрече један другоме. На име, он је с једне стране луцкаст, несложен, лакомислен и невероватно несмотрен, — с друге стране је лукав, лицемеран, лажљив и подмукао. Многбројне збирке анегдота и казуистика, која има за предмет злочинца и злочин, засведочавају довољно ово тврђење.

Чињени су разни покушаји, да би се тачно одредила релативна интелигенција код злочинаца. Међутим при томе одређивању морамо се ограничити по нужди на сама посматрања. *Marro*, поуздан посматралац, налази у 21 случају, од 500 посматраних, дефект интелигенције и сразмерно најмање интелигенције нашло се међу паликућама и убицама. За тим по реду долазе: скитнице, па онда преступници против морала, разбој-

\*) *Тасин Дневник* св. V. стр. 118., 119. и 120.

ници и бандити, и, на послетку, лопови. Међу варалицама, тако исто међу кесарошима и опасним крадљивцима, није било ни једнога без интелигенције. Из тога излази, да интелект код злочинаца против лица стоји на много нижем ступњу, него код злочинаца против својине.

Стунидитет злочинчев и његова лукавост стоје у тесној вези и одређују му положај поред дивљака и нижих животиња. Као и дивљаку, злочинцу недостаје воља за науком, основ свакоме знању и један од највећих покретача људских. Он ће у овоме погледу бити увек раван животињи. *Masé*, пређашњи шеф париске „*police de surete*“, вели: „И поред свег лукавства и обмана, који се лоповима увек тако много приписују, они су ипак, у опште, невероватно глупи; скоро су сви као оно ној, који држи да је се осигурао од свију погледа, ако је главу сакрио иза каквога листа.“ *Corre* вели: „У злочинцу има нечега мачијег, индолент и зलोвољан, али ипак равностан у вијању каквога циља, ово анти-социјално створење познаје само једну потребу, да задовољи своје инстинкте.“ *G. P. Merri-ck*, свештеник вомводске тамнице, при испитивању осуђеника нашао је, да су од 84 осуђеника само 9 могли казати без запињања и другог бројања на прсте, колико је  $7 \times 9$ . То је још неповољније код осуђеница, јер од њих двадесет ни једна није могла израчунати цену 5 јаја, кад свако стаје  $1\frac{1}{2}$  пен. *Dr. Weyl* вели: „Заблуда је кад се мисли, да је злочинац интелигентан по природи; свакојак то стоји на једном малом, узатом пољу. Он је лукав као лисица у вијању свога циља, у вештини: користи и угодности да створи.“ „Понеки необразовани злочинци“, вели он на једном другом месту, „тако су страшно глупи, да не могу да разликују ни десну од леве руке.“ *Joly* вели на месту где говори о склоности злочинаца ка лукавим намерама: „Животиње развијају највећу лукавост, када им који од нагона дође у опасност; размажена, лена деца, која лажу своје родитеље и учитеље, и по сваку цену хоће да се хвале, више су „вициг“ од својих школских другова, који седе у првим клупама. И жене у опште више употребљавају лукавост него људи. На завршетку ћу да цитирам неколико речи *A. Krauss-a*: „Стручњаци тврде, да је злочинац лукавији но што је интелигентан. А шта је лукавост? То је инстинктивна, урођена способност, која зависи од сопствене интелигенције, и често се потпуно развијена налази већ рано код деце, дивљака, жена, па и код блесана. Она се односи скоро искључиво на конкретне ствари, и у главном је за то употребљавају, да друге варају. Духовна тупавост, која с овом лукавошћу иде тако често руку под руку, показује се у томе, што кад злочинац смишља своје дело, ретко узима у рачун могуће евентуалности, а после извршења дела обично губи из вида сваку опрезност, управо као да је се његова, на злочиначки план и његово извршење управљена духовна енергија с овим једним потезом потпуно исцрпала. Нешто сасвим друго од инстинктивне лукавости јесте интелигенција; она је способност безграничне разноликости, која полако зри и поступно доприноси развићу говорних израза и апстрактнога образовања. Она се мора брижљиво неговати и бити потпомогнута срећном организацијом нервног центра. Она се често доцкан јавља и код обдарених људи“.

На другој страни међу злочинцима има често индивидуа од несумљиво високе интелектуалне обдарености. *Willon*, један од првих, можда и највећих песника, био је злочинац, коме непрестано пређаху вешала; међу тим, мени се чини да ни у ком случају није доказано, да у њему видимо инстинктивног злочинца. *Widocq*, умешан злочинац, доцније досетљив полицајац и списатељ врло интересантних мемоара, био је, и ако не, као што га *Ломброзо* назива, геније, оно ипак човек духовите окретности. *Eugen Aram* важи данас у опште као важан представник науке о упоредној филологији, која му је обвезана за нове идеје и методе.

Један од најинтересантнијих примера за практични геније понеког злочинца јесте *Jonathan Wild*, човек, кога је његов организаторски таленаг оспособио за испуњење сваког позива: „У републици лопова“, вели *Pike* у својем изврсноме извештају о каријери ових злочинаца, „морао би *Џонатан Вилд* заузети диктаторско место; али као код многих људи из средњег века, његова лукавост и дволичност допринели су да се толико прослави. Из малих почетака развијао се поступно до главнога јатака свега покрађеног добра у целој Лондону; место

које је стекао консеквентном употребом двају начела: свима силама помагао је полицији пронаћи све оне злочинце, који су се опирали његову ауторитету, а с друге стране чинио је све могуће да заштити од штете оне грађане, који се ставе под његову заштиту, а ако су били покрађени, да им штету надокнади. Временом установи биро за повраћај несталих ствари, што је влада дуго времена ћутела трпела. Овде покрађени тражаху савета од јединог, који им могаше повратити покрађено имање. Овде врвљаху лопови и разбојници, као оно радници у радионицу, те да приме своју награду. У многом погледу *Вилд* је био моћнији но по неки краљ, јер је он имао над својим људима право на смрт и живот. Као што награђиваше лопова који му се потчини, тако могаше и убити разбојника, који би се еманциповоао његова турства. За уговорену награду откривао је, где се налазе покрађене ствари. Као знак свога господарског достојанства носаше сребрни штит. Скупocene предмете чуваше брижљиво у једном од својих многобројних магацина, па ако се због апатије покрађених, или због превелике опасности за јатачке продавце не нађе ни једна пијаца у *Енглеској*, то их шаљаше на сопственим лађама у *Холандију*, где имађаше поузданих агената. Као какав варварски кнез дељаше поклоне где је хтео своје пријатељство да изрази, или помоћ да награди, а да се примаоци таквих милости не би компромитовали, држао је читав штаб врло умешних занатлија, који се потпуно разумеваху да толико измене изглед какве табакере, прстена или сахата, да их ни прави сопственик не би могао упознати. Ну, поље његова рада није се ограничавало само на *Лондон*. Шта више био је поделио целу *Енглеску* на поједине округе, сваки је дао по једној лоповској дружини, и ови су му морали, као пре вазали својим краљевима, подносити рачун о својим приходима. Па као што једна добро организована војска има своју артиљерију, кавалерију и пешадију, тако је било и у *Џонатановој* трупи нарочито лоповских дружина: за крађе на *лондонским* свечаностима и вешарима, за похару црква ит.д. Док се при избору књажевске телесне гарде гледа нарочито на добар изглед и доказану способност, *Џонатан Вилд* управљаше се при саставу такве гарде по другим принципима. По својем искуству могла је се верност према господару — главна врлина потчињеног — наћи само код таквих индивидуа, којима је апсолутно немогуће противити се. Отуда је била у његовим очима највећа препорука за свога поданика, ако је као осуђеник био депортиран и по истеку казне вратио се. Таква индивидуа не само што је имала искуства у својем позиву, већ је у законском погледу била неспособна да сведочи против *Вилда*. Својом прошлошћу био је увек у господаревој руци. Тако ауторитет *Вилдов* беше у двојакоме смислу неограничен, и сигурно он није био први, који је свој ауторитет злоупотребио. Он рађаше оно, што су политичке партије већ у ранијим временима чиниле: употребљаваше без икаквих скрупула сва средства, која су му стајала на расположењу, када је требало да сачува своју сопствену сигурност, или да какво сумњиво лице с пута уклони. Према јавноме мишљењу оних дана требало је сваке године обесити знатан број лопова и разбојника, те он тако шиљаше на вешала све оне, који би од њега пљачку зајалили, или не хтели с њиме делити. Дајући тако вешалима што је требало, задовољио је народ, не губећи при том своје интересе из вида. У невољи није марио да и сасвим невини лица приноси правди на жртву.“ Но сасвим изненада падне *Џонатан Вилд* са своје висине. Када је једном приликом дошао у помоћ некоме друмском разбојнику, буде ухваћен, његови непријатељи добише смелости, те буде доведен пред суд, осуђен и 1725. погубљен. (Наставиће се).

## ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

### Општински послови.

Суђење код општинских судова по грађ. парницама

а., *Туржба*

Суду општине обреновачке

По овој под % приложеној признаници дугује ми *Мијаило Росић*, бакалин овд. 180 динара, од датог му готовог новца на зајам.

Како је рок обавези протекао још 14 Марта 1897 године, а дужник ме ни до данас, у моме потраживању није измирио, то сам принуђен тужити га томе суду и молити га, да дужника Мијаила осуди на плаћање овога дуга заједно са 12% год. инт. од дана прошлог рока до наплате, да ми накнади овде плаћену таксу у 840 динара и на име спорних трошкова 20 динара.

Тужбе основ дуг од зајма.

Вредност тражбине 180 динара са 12% год. интересом.

Доказ приватна исправа

19 Маја 1899 год.

Обреновац

Ненад Гојковић

трговац.

Бр. 1732. Завести тужбу. Одредити рочиште на које позвати обе парничне стране.

19 Маја 1899 год.

Обреновац.

Пресед. суда.

б., Белешка

Рађено у суду општ. Обреновачке 2 Јуна 1899 год.

Белешка по спору

Ненада Гојковића, трговца оvd.

противу

Мијаила Росића, бакалина оvd.

Због 180 динара дуга од зајма са 12% год. интересом.

Извиђали су

Председник суда

Кметови

Бележио писар.

На данашње рочиште дошле су обе парничне стране.

На понуду суда нису се могли поравнати.

Тужилац оста у свему при својој тужби тражећи за данашњи предстанак суду 10 динара.

Тужени рече: Овај дуг за који ме тужилац тужи учињен је за време мога малолетства. Признаницу сам издао под 14 Мартом 1896 године, а ја сам оглашен за пунолетног 28 Маја 1898 године, решењем старатељског судије, које овде суду за доказ прилажем. Све дугове које сам за време мога малолетства учинио не признајем нити хоћу да их платим, а то сам одмах по пријему наследства и мога пунолетства објавио и преко званичних новина, о чему за доказ подноси званичне новине. Молим суд да тужиоца од овога тражења као неумесног одбије. За данашњи предстанак тражим на име дангубе 4 динара.

Судски разлози:

Тужени је поднетим доказима потпуно доказао да је дуг учињен у његовом малолетству. При пријему наследства као пунолетан одрекао је све своје дугове учињене у томе добу. Дугови у малолетству учињени према закону немају за повериоца никакве вредности без добре воље онога који му се обвезао за исплату. Када тужени овде одриче плаћање и када је се тога и преко званичних новина одмах одрекао, онда га суд на плаћање овога дуга ни одредити не може. Зато суд општине Обреновачке на основу § 6. 13 грађанског поступка и §§ 916 и 921 грађ. закона.

Пресуђује:

Да се тужилац од овога свога тражења као неумесног одбије и да плати туженом на име дангубе три динара.

Пресуда је парничарима одмах усмено и јавно суду саопштена.

Од суда општине Обреновачке 2 јуна 1899 год. Бр. 1820 у Обреновцу

Писар

Председник суда

Кметови.

Иступил

Рађено у суду општине пироманске 20 маја 1899 године.

Наредбом овог среске власти од 15 овога месеца Бр. 2452 имало је се на дан 18 овога месеца, код оvdашње суднице, а средством среског лекара извршити каламљење богиња на свој оној деци која нису прошле године каламљена и над новорођеном децом у овој години.

Ова је наредба у селу средством општинског бирова објављена, а и објавом на видним местима у селу.

Мијаило Пантелић из Пиромана није хтео своје двоје у прошлој години новорођене деце, донети ради каламљења те су иста остала некаламљена од све сељачке деце.

Достављам ово суду и тражим да се Мијаило силом нагна да своју децу носи среском лекару ради каламљења и да се за ову непослушност казни.

Иван Терзић, кмет

села Пиромана.

Бр. 426. Одмах позвати оптуженог и узети га на одговор. 20 маја 1899 год.

Пироман.

Председ. суда

Испит оптуженог

Дозван Михаило Пантелић, земљоделац оvd., има 42 године, и упитан према реферату кмета села Пиромана он изјави:

Доиста у мојој задрузи има двоје новорођене деце у прошлој години, која нису каламљена; нити су сада ради тога судници доношена, но ја нисам знао за ту наредбу пошто сам био на путу у Ваљево када је иста објављена.

Мијаило Пантелић

Оверава

Кмет.

Судски разлози

Оправдање оптуженог да није знао за наредбу са свим је невредења, јер начин како се у селу објављују наредбе таква је да га свака сеоска кућа зна и мора знати. Кад и свима осталим сељанима, тако и његовим кућанима иста је саопштена, па да он и није био тада код куће, но као што вели на путу, није сметало његовим кућанима да децу па каламљење судници донесу. Они то нису учинили, а зато је одговоран он као старешина куће и за то се има и казнити, а силом нагнати да своју децу калами. С тога суд општине пироманске, као надлежан § 4. полиц. уредбе, на основу § 331. крив. закона с погледом на чл. 98. Закона о таксама

Пресуђује

Да се оптужени Михаило казни са пет динара у новцу, да плати 2 динара у таксеним маркама за ово дело иступне природе.

Пресуду извршити одмах § 15. и 16. полиц. уредбе.

Налаже му се да одмах у року од три дана своју децу средством среског лекара калами, иначе ће га суд најстрожије за непослушност казнити.

Саопштити.

Од суда општине пироманске 21. маја 1899. г. Бр. 428.

Писар:

Председник суда

Кметови.

Одговори на задатке.

На наш задатак у 21. броју одговорило је више општинских писара.

Правилно су одговорили ови:

Живојин Ј. Шобић писар општине липолишке,

Симеон Д. Филиповић писар општине градачке,

Љубомир Ђ. Јовановић писар општине градачке,

Светозар Младеновић писар општине кулске,

Радомир Ј. Павловић писар општине крчмарске,

Живојин В. Ивановић писар општине крчмарске и

М. Тутунџић практикант ср. грочанског, који су се изјаснили, да у даном случају има места откривајућој заклетви. Остали, који траже, да се за ово диже нова тужба противу Алексе, одговорили су неправилно, јер се то коси са јасном одредбом § 13. грађ. пост., који тражи, код општ. судова, просту и кратку процедуру. А тужилац је своју представку, са тражењем за откривајућу заклетву суду учинио, на основу које је и одређено рочиште за расправу, има ли јој места или не.

Они који су се изјаснили да је откривајућу заклетву требао положити дужник тужиоцев а не Алекса, имају са свим погрешно мишљење, јер он да је хтео дуг платити, неби избегавао своју обавезу свима могућим средствима, па и овим околишењем са својим примањем од Алексе.

## МАЛОЛЕТНИК ПРЕД СУДОМ ЗА УБИСТВО

ОСУЂЕН КАО — УРАЧУЊЛИВ

од М. СТ. Драгутиновића, писара судског.

Како се врло мало води рачуна о малолетницима злочинцима, и ако они врло често чине замашна кривична дела, а нарочито како се готово ни мало, како од стране исељеника тако, са дозволом да кажемо, и од стране судова — не гледа на њихову урачунљивост, у погледу душевног стања, то смо изабрали овај случај, да га изнесемо, те да тиме упитамо старије и спремније, да ли је и овај малолетник, чију ћемо »кривицу« сад изнети, био урачунљив или душевно болестан.

Претпоставимо овакав случај, и изнесимо га првим научницима судско-лекарским, — па их упитајмо: да ли они сматрају таквог »дечка« за урачунљивог или не? Сигурни смо да бисмо, одмах, и без њиховог посматрања дотичне индивидуе, добили негативан одговор.

Дакле у истини овакав случај:

»Један дечко, од својих 18 година, са села, решава се и убија једног старог човека, оца седморо деце, само за то, што су његови синови затворили четири прасета његова. По извршеном убиству, он одилази сам у среску канцеларију, јавља се као убица, лажно прича догађај, а код суда сасвим ладнокрвно, пред целим судом, женом убијеног, децом његовом, браћуницама, — признаје да је убио оца седморо деце »за то, што су му прасад затворили.«

Ну, да изложимо цео ток овог грозног дела, па онда и своје мишљење дадемо о њему, а наше психијатре упитамо, да ли је наше мишљење и сувише погрешно и како они мисле, кад су нам страни судско-лекарски стручњаци и сувише далеко.

Малолетнику убици име је: Стојан С. Стевановић, земљоделец из П..... убијеном: Миленко Тодосић, земљоделец такође из П.....

Убица Стојан прича код начелника среског, чим је извршио дело овако: »Ево ме самог, да вам кажем све у истини. Данас по подне, 30. октобра 189... год. око великих заранака, узнем пушку од куће, која је била напуњена сеченицама од олова, па је обесим о раме, и пођем на појату код стоке. Кад сам био спрам куће мог комшије Миленка Тодосића, видим у његовој авлији затворена моја четири прасета а туку их синови Миленкови, Мита и Милош. Због тога се са њима по-свађах, стојећи онде на путу пред њиховом авлијом. У тој свађи, Миленко и син му Мита, са коцем у руци, искочише из своје авлије па ме појуреше, у намери да ме убију, ја почех бегати, а кад бежах спрам плота Михаила Симића, ту ме хтедохе стићи, но ја прескочим »трупачке« (с места) плот и ускочим у авлију Михайлову, а у томе моменту речени Миленко, стаде уз плот, у намери да га прескочи, но ја наперих моју пушку на њега, и он остаде с ону страну плота на путу, *испујући ми мајку* и најпогрднијим изразима вређајући и чикајући ме да упалим пушку на њега, отворивши своје груди и дупајући се (!) по истима. Нисам мислио да пуцам на Миленка, но само да га заплашим (?!) нишанећи на њега, те да не би он мене убио; али кад ме Миленко стаде гадно псовати, вређати и чикати, ја запех пушку и упалих на њега. Миленко се увхати за прса и јаукну а ја одмах »стругнем бегати« право кући, те бацам пушку на таван и ево ме сад овде код власти, којој достављам овај случај на поступак.«

\* \* \*

Миленко је умро одмах, после непуна три четврти сата. Он затвори уста за навек, а његова жена Симеуна исприча овако овај грозни догађај:

»Са убицом Стојаном и његовим оцем, прве смо комшије. Као комшије у свађи смо од извесног времена, за то, што је Стојан, *потукао испушком* четири кокошке наше, које су ушле у његову авлију.

Јуче по подне задеси се, те њихова три четири прасета, уђу у наш сењак и авлију и деца су их моја истеривала из авлије. Па то је наишао с пушком син Миленов Стојан и са мојом се децом око прасади позаваћао. Мој покојни Миленко, мој муж, беше у кући, спавао је. Но кад се речена свађа изродила између моје деце и Стојана, друга моја деца пробуде Миленка, он онако истрча из куће и пође ка плоту. Стојан

напери пушку на њега и убије га у прса, од чега Миленко одмах онде паде, ми га унесмо у кућу, а после тога, на један сат, — издахнуо је!

Ово су дело гледали и сведоци: Мијаило Илић и Мирко Николић, оvd. сељаки и они ће казати најбоље.

Тужим суду тог *несрећног* Стојана, што ми мужа уби, и остави ме са седморо деце, и тражим итд.

Лекарско мишљење гласило је: да је смрт проузроковало зрно, које је пробило срце.«

Заиста грозан случај. Несрећни Стојан, није хтео да гађа на друго место, но право у срце, а ко зна, да ли и он знађаше шта чини, и да ли имађаше *свести* и воље.

Сведоци у главном посведочише, да је Стојан убио Миленка из пушке, а да му пок. Миленко није дао повода, нити га довео у такво стање, да заборави на све, те да се рени у невиним годинама, да одузима другима најдрагоценије благо на овом свету, да им одузима — живот.

После исказа ових сведока, малолетни убица оца седморо деце рекао је:

»Мислио сам(?!!) да је пок. Миленко имао колац у рукама, кад ме је јурио, за то што је преко плота прескакао те сам *рачунао(!)* да је и колац — плот — *испуцао(!)*, па сам за то, прво и казао да је имао колац у рукама, а кад сведок *Михаило Илић вели*, да Миленко није имао колац у рукама кад ме је јурио, онда и ја му то верујем(!) али ја ка велим, да ме је Миленко грдио и вређао, и сведок *Михаило* погрешно је то казао, кад вели да није. У одбрану моју немам шта више да наведем, до то, да је Миленко за мене опасан, па сам се бојао да ме не *ухвати(!)* јер ми је претио да нећу јести леба.«

Као што се из ове одбране види, оптужени Стојан није знао шта говори, он је нешто »мислио,« »бојао се,« »он сад верује сведоку« etc, једном речју, Стојан је све говорио и не мислећи да одговара као убица.

Пошто је и крштеница Стојанова добављена, у којој стоји да је рођен 1870 год. 1. фебруара, (убиство је извршио 30 окт. 1887 године) а и уверење *општинско*, у коме стоји другим, *туђим рукописом*, додат, *здрав душевно и телесно (!?)*, истражна власт предаде га на осуду.

На самом претресу, оптужени Стојан за све време изгледао је и сувише чудноват, јер његова одбрана, равнодушност за све, при стављању питања од стране суда, ладнокрвност, при кукању жене убијеног на претресу не показиваше ни најмањег знака кајања, једном речју, и не помишљаше на само дело за које се оптужује, — све то чинило је утисак да је Стојан *кретен* или индивидуа душевно болесна.

Ну, ко је тај, који би смео пред нашим судовима да отпочне Ломбровову теорију те да даде оваку одбрану: »Господо судије! Пред вама је један бедник, који не зна шта је учинио. Он ћути, равнодушан је за све и признаје дело убиства. Он није крив. Погледајте његове руке, његово тело, врат, широка прса, измерите његову лобању, видите његову *кудрасту косу*, погледајте све, па ћете видети да је то »*Gewonheitsverbrecher*«, да он не зна шта чини, и да оно што чини он то мора, јер он не уме да размишља ужасне последице и радње свог болесног мозга.«

Тако би отприлике требао бранилац овог малолетника убице да даде своју одбрану. Нема сумње, да би се сви *присутни насмејали*, јер *још није код нас и таква адвокатска одбрана доирла*, али ко зна, да ли не би оптужени Стојан био сваке казне ослобођен као душевно болестан; а у болници за душевно оболеле, нашла би се и квалификовала болест Стојанова.

\* \* \*

Од неког у селу *научен*, Стојан је на претресу казао, да је ово дело убиства учинио у — »*нужној одбрани*« и тиме је завршио све.

Ну, адвокат његов овако је дао своју одбрану, јер ју је заиста морао оваку и дати, пошто *о душевном стању оптуженог* не беше ни речи: »*Прво*, кад се узме у обзир да је убијени Миленко раније био у завади са оптуженим и озлојеђен на оптуженог што му је побио кокошке, *друго*, да су се свађали због прасади, *треће*, да је убијени јурио оптуженог коцем, *четврто* да је оптужени малолетник, и да се *није* могао другаче бранити — онда је он ово дело учинио из *иреисти* и у *нужној одбрани*, но са прекорачењем границе — ексцес.

Овим је завршио своју одбрану бранилац оптуженог Стојана, на коју је Стојан одговорио: „све је тако!!!“

Приватна тужитељица Симеуна, жена убијеног Миленка, оваку је оптужбу на претресу, против оптуженог Стојана дала: „Мог Миленка, мог мужа, јао мени и до Бога! нико не поврати. Он је мртав и заклопио очи, па отишао на онај свет, а мене кукавну са седморо деце оставио да се мучим и кукам до века.“

Убијени Миленко оставио је после себе седморо деце и то: Симу од 20 год., Милоша од 18 год., Милосаву (девојчица) од 12 год., Лазара од 8 год., Миливоја од 6 год., Негосаву од 5 год. и Лепосаву од 2 године.

Све је то знао оптужени Стојан, али нагон да он треба и мора да убије Миленка, вршио је своје, а Стојан је био само жртва његова.

По овоме је суд нашао, да овде, у овом конкретном случају постоји:

1. Према лекарској секцији, сведоци сведока и признању оптуженог овде стоји дело *хотичног убиства без предумишљаја*, које је предвиђено и казнио по § 156 I. од. каз. зак.

2. Да је оптужени учинилац доказује се његовим признањем и сведошвом сведока.

3. Да се оптуженом за ово дело има одмерити казна по пропису § 156. II. одељ. каз. зак. с погледом на признате му олакш. околности: *признање, добро владање* и казну умањавну околност *малолетство*.

Односно одбране оптуженог, да је ово дело учинио у *нужној одбрани*, суд је нашао, да оптужени ничим није утврдио своју одбрану.

На основу свега тога, суд је пресудио, да се оптужени Стојан С. Стевановић, казни са пет година робије без окова.

Да плати деци на име издржања сваком по 200 динара и удови за издржање и погребне трошкове 260 динара.

Оптужени је мирно саслушао своју пресуду, и не знајући шта га чека, никакве знаке љутње или гриже савести није показивао.

\* \* \*

Ми овде имамо две ствари да угувимо и добро посматрамо: *прво*, цео рад оптуженог, за тим како наука сматра такве индивиду-е, које врше овака *грозна дела*.

Оптужени и осуђени Стојан извршио је цело ово дело и не имајући појма шта је радио. Он се је прво посвађао са сином убијеног, „што му туку прасад“, затим је говорио како је убијени носио колац да њега убије, како га је *псовао, грдио, вређао*, чикао га да упали пушку; после је опет тврдио да је он *мислио* да убијени има у рукама колац, и да је хтео да прескочи плот, па најпосле додаје, да је убијени *шчупао алот*, да му је претио да он „неће више јести леба“, по том, да је учинио дело у *нужној одбрани* итд.

Ну међу тим сведошвом сведока, све је противно утврђено, што је и осуђени Стојан признао.

Овоме свему, кад се дода и то, да Стојан признаје да је убиство учинио, што га је „убијени вређао и грдио“, и да је ово убиство у брзо и „зрлом кроз срце“ извршио; а да је он и пре тога убијао кокошке из пушке — онда је појмљиво, да је сиромаш Стојан ово дело извршио лишен свести и воље и да он долази у ону врсту људи, за које се и законодавац побрињу, па их ослобођава сваке казне.

Да ли је Стојан имао „падавицу“, или коју другу болест, ми не знамо, јер смо лајници у томе, а у осталом и у судској медицини међу најтежа питања спада и питање о одговорности лудака, људи лишених слободне воље, епилептичара, сомнабулиста итд. Ну, колико би год било погрешно применити *неодговорност на све*, толико је исто неправилно и сматрати их све за урачуњљиве и према томе одговорне. Заиста сажаљења су достојни случајеви, где се због сувишног посла при судовима на брзу руку свршавају предмети оваке природе, где иследник и судија треба сву своју умну способност и знање да стави у акцију па да се о правду и законе не огрешу.

Одавно је утврђено начело, да су људи: „Променљиви до крајности, час добри, услужни, пријатни, час зли, непослушни и непријатни“, са знацима душевно болесним. Они за врло мале ствари, и то понајвише за незнатне ствари долазе до јаке раздражености, тако да у овом свом стању могу да учине кажњива дела и у таквом стању они по неки пут и сам напад

оссте и онда деру се и моле околне да бегāju, да их неби удавили или убили.“

Па и овај малолетник, убица чича Миленка, готово није знао шта је радио, „јер је он убио Миленка само за то, што га је он увредио и псовао, и што је мислио да носи колац, да ће га убити и да неће више леба јести.“ Све су ово биле идеје и халуцинације, које је погрешно у *каквој болести*, епилепсији или кретенству?! стварао мозак Стојанов, као оно што судска медицина наводи: да је нека жена удавила дете, мислећи да гуске гачу, кад је дете плакало, и онј што је убио своју жену, мислећи да је то каква „аветиња“ и викнуо: „ко је ту?“ и како није добио одговора, он је секиром ударио ту своју машту, што беше у ствари његова жена. Ми мислимо да се само на овај начин може протумачити овај ужасан призор, да се отац седморо деце убије само за то, „што он *неког вређа*“, и што тај неко *мисли* да га он вређа и да га за то треба убити.

Па кад се томе додаду и ови симптоми болесних индивидуа, који се *потпуно* слажу са овим конкретним случајем, где је учинилац — убица — Стојан, — онда се може добити још већа вероватност о душевном стању Стојановом.

Ево тих симптома:

1.) Дело је учињено са доста јаком брзином, готово без припреме, а сувише претерано.

2.) Злочин је учињен без користи, но шта више по штету убице (јер је платио грдну накнаду).

3.) Крајња неосетљивост наспрам последица законских, саслушање пресуде са највећом хладноћом.

4.) Немарљивост наспрам несреће, у коју је доведена породица убијеног (жена са седморо деце нејаке и недорасле).

5.) Убица није тражио да се сакрије, не сећа се сасвим или појединих момената, при извршењу дела. (Као што се и овде Стојан није сетио никако да ли је убивени имао колац.)

\* \* \*

Малолетни убица Стојан С. Стевановић, осуђен је пет година робије и ко зна где је он, можда је и умро, за то га оставимо, с тим да сличне њему другаче посматрамо, ислеђујемо и судимо, јер сажаљења су достојни случајеви, где се због нагомиланих послова на брзу руку свршавају предмети оваке природе, где судија треба сву своју спосбност, знање и вољу да уложи, да стави у акцију, па да се о правду и закон не огрешу.

§ 53. нашег каз. закона гласи: „Ни злочинства ни преступења нема онде, где је онај, који је какво дело учинио, у време кад га је учинио, био *муд*, или је иначе слободна воља, код њега искључена била.“

Тако вели *закон*, а *наука* овако: „У свима приликама чим се најће ма на један од знакова, који доводе у сумњу иследника о стању душевног здравља кривца, неопходно је нужно подврћи оптуженог лекарском прегледу и то на дуже време. У оваким се приликама налази и симуланата, а зна се у науци, да су се и највећи научници у неким приликама о стању здравља оптуженог дали преварити, али увек остаје дужност испитивањем по могућству ствар извести и правду и законе задовољити.“

Али тој дужности, као што се види, није одговорено у овом случају — и то је за замерку јамачно велику.

## ОБИЧНА ПРЕВАРА

„...Е, моја господо, како се ви сви лепо варате! — рече г. Сава одличан полицајак и мајстор у хватању коцкара и кесароша. Признајем да није лака ствар ухватити једнога разбојника, кога, не знам зашто, наши закони крсте хајдуком, особито кад је он у гори и кад је добро наоружан. То јесте тешко. Али, господо моја, ту сте бар „начисто“, знате с ким имате посла, борите се оружјем којим и он, и знате, најзад, да су то махом обични, прости људи, које је једна погрешка одвела у гору, па после због те погрешке чине и друге само да би сачували голи живот.“

Ма реците ми ви шта би радили са препредењацима? Мене, на пример, хвале да сам добар полицајак, што по некад и некад ухватим по неког кесароша за врат. Ја сам, господо, знам колико то хвале заслужује, али знам како је то мало.

Истина, и наши се коцкари и кесароши „довијају,“ али да ви видите каквих препредењака има Запад.

Ономад, на пример, ухватили су читаву једну дружину, организовану. Ја пратим расправу пред судом, јер ме интересује, али вас ће интересовати једна од њиних превара која је тамо обична, а за нас је заиста чудновата. Молим вас да ме послушате!“

Ту попи чашу вина, повуче два три дима из своје ћилибарске муштикле и поче причати:

\* \* \*

Г. Пјер Ларош, фабричар чоке у Паризу, добије једног јутра писмо, од једног свог пријатеља банкара из Лондона, оваке садржине:

„Поштовани Господине и пријатељу,

Једна невоља нагони ме да се обратим Вама, као своме пријатељу, и да Вас замолим за пријатељску услугу. Ево шта је у ствари:

Син нашег главног благајника Џорџ Котен побегао је пре два дана и однео је са собом акцептиране извесне менице од знамените вредности. Сазнали смо да је отишао право у Париз где ће свакојако у првој банкарници променити менице у новац. Огромну ћете ми услугу учинити и веома ћете ме обвезати, ако будете толико добри те га пронађете пре него што менице прода. Менице су на суму... и гласе... већ тамо стоји све.

Ово чиним, Господине, ради части и образа оца његова који је толикогодишњи часник и веран чиновник наше куће, те Вас зато молим да цела ова ствар у тајности остане.

Ако буде среће те пронађете бегунца још за времена, одузмите му менице па га одмах овамо пошаљите. Рачун о свему пошљите нам. Изволите и њему за наш рачун исплатити 5000 франака.

Ево и његовог личног описа:

Средњег узраста, бледог, лепушкастог лица, плавих очију, бркова и косе; изнад десне обрве има мали младеж. Одевен је у црно одело и у короти је за матером која му је скоро умрла.

Част ми је назвати се Ваш одани пријатељ

априла 18...

Х. Д... банкар.“

Лондон.

Г. Ларош прочита писмо једанпут, други пут, па се замисли. Познавао је лично власника банке и био је према њему у некој обвези за извесне услуге што му их је учинио... Загледа писмо још једанпут: све је било у своме реду, ништа сумњиво.

Он позва своје чиновнике, и објасни им у колико му то беше могућно, а да тајну не повреди, и замоли их ако виде таког и таког младића да га њему доведу.

Није прошло после тога ни један сахат, а његов деловођа г. Лобепен уђе у канцеларију.

— Шта желите? — упита га он.

— Господине, ја сам нашао оног младића.

— Е?

— Да, нашао сам га баш близу Ротшилдове банкарнице.

— Па где је?

— Ту је.

— Зовните га унутра.

После неколико тренутака г. Лобепен уведе младића. Господин Ларош погледа га добро. Према опису он је. Он погледом даде знак и г. Лобепен изиђе.

— Седите, господине — рече г. Ларош.

Хвала — рече младић и седе.

На лицу му се виђаше забуна.

— Ви нисте овдашњи?

— Нисам, ја сам из Лондона. Дошао сам овде на клинику да се лечим. Патим...

— Ваше је име Џорџ Котен?

Младић се збуни сасвим и већ не знаде шта да ради него устаде. Г. Ларош гледаше га право у очи.

— Седите, господине — рече и чисто га прикова погледом. — Ви сте син главног рачуновође г. Х. Д... банкара у Лондону.

— Јесам — промуца поражени младић.

— Ви сте пре два дана отишли од куће без знања вашег оца?

— Јесам — муцао је овај.

— И оца сте грдно удвезили. Зар му је мало што је скоро изгубио свога верног друга, вашу мајку, него да и вас изгуби?

Младић окрете плакати. Г. Ларош га гледаше онако понурена и смождена, па му се даде на жао. Али стеже срце, морао је до краја истрајати кад је већ започео. Он је сматрао да му је дужност и према пријатељу, и према овом дечку, који је тек ступио у свет и ударио рђавом стазом, да буде што строжији, да би га вратио са странпутице.

— А што сте напустили свога оца?

— Рекох: да се лечим...

— То није истина!

— Али... молим вас...

— То није истина! рече строго г. Ларош. Ви сте се и у Лондону могли лечити!

— Али ми је требало променити — место, ваздух...

— Којешта! Место, ваздух!... Признајте ми отворено своју кривицу!

— Али, молим вас!...

— Признајте! Признајте!

Младић поче кршити прете; сав је дрхтао.

— Дакле, нећете да признате?

— Али... немам шта...

— Онда да вам покажем и да сте криви. Изволите прочитати ово писмо.

И пружи му писмо.

Чим младић виде фирму на завоју, он сав устрепери, заљуља се и паде...

Посла је имао г. Ларош док га је повратио. А кад младић себи дође, он протре очи, осврте се око себе и гледаше блесасто. На једанпут као да му дође свест, скочи са столице и сруши се на колена пред г. Ларошем.

— Опростите! Молим вас, опростите! Ох, ал' сам ја несрећник! Камо среће да сам јуче умро! Благо теби, мајко, што си умрла те ово дочекала ниси!... Сад видим шта је! Ви сте извештени, ви знате све! Јесте, господине, ја сам лопов! Ја сам покрао ту кућу! Украо сам неколико меница које сам мислио овде продати и одмах отпутовати у Америку! Хтео сам побећи из Лондона. Тамо ми је немогућно више живети! Волео сам једну девојку, али она мене није волела, него се удаде за другога. Ја сам изгубио памет, господине. Хтео сам да се убијем, али сам видео да сам кукавица, нисам смео! А да живим тамо — нисам могао! Од оца сам тражио да ми да новаца да одем, али он ми не даде и ја онда... Убијте ме сад! Чините са мном шта хоћете, казао сам вам истину!...

Превијао се као прв под кором. Г. Ларошева срца косну се туга младићева. По доброту својој он заборави своју улогу, него приђе тешити младића.

— Та, маните се сад, оставите! Хвала Богу, ствар није далеко отишла, може се добро свршити! — говорио му је и покушавао да га подигне.

Али овај не устајаше.

— Не, не! — јецао је. — Ја сам несрећник! Ја сам лопов! Мене треба убити! Ја вас молим да ме предате полицији! Молим вас!

— Ех, полицији! Оставите се ви тога! Хвала Богу те ви пре нисте пали полицији у руке, а сад ћемо се побринути да зато нико ништа не дозна!

— Али г. банкар!...

— О, он је добар, племенит човек! — рече г. Ларош. — Он ће вам опростити. Он вам је већ опростио! Него, ви ћете лепо мени, по овом његовом писму, предати те менице, а ја ћу се побринути да се ви, као поштен човек, вратите кући...

— Ох, не, не!

— А... то треба да учините! Ви треба да се вратите своме оцу који је неутешан за вама! Зар му је мало што је изгубио честиту мајку вашу, него да још и вас изгуби? То морате учинити! За његову љубав прогутајте и једну кап горчине...

— Али...

— Хоћете да ми кажете за вашу несрећну љубав? Млади пријатељу! Маните је се! Кад је она могла да прегори вас, зашто да и ви њу не заборавите? Зар би ви били срећнији да

је за вас пошла кад вас не воли? Не, дете моје, тек би онда били несрећни! Размислите мало о томе па ћете и сами видети да је тако! Устаните!

И диже га полако и посади у столицу. Џорџево лице беше све умузгано од суза, али се био прилично утишао.

Господар Ларош остави га неко време да се примири а он ходаше по канцеларији.

Најзад, Џорџ се диже, приђе му и рече:

— Имате право! Послушаћу вас! Ево вам меница!

И извади хартије из чепа и предаде му их. Г. Ларош све разгледа и виде да су све ту.

— Сад сам вам на расположењу, — рече Џорџ.

— Још нешто — рече г. Ларош.

— Шта желите?

— Напишите ми признаницу на 5.000 динара и потпишите. Џорџ послушно као дете седе и написа.

— Сад, ево вам 5.000 динара па се вечерас крените на пут у Лондон. У осталом, ја ћу вас испратити. Данас ћемо заједно доручковати.

— Господине! — јекну Џорџ и очи му се напунише сузама.

— Немојте ми захваљивати! Захвалићете ми најбоље, ако овако шта не будете више радили.

— Никад, господине!

— Дајте ми часну реч!

— Ево вам моје руке!

Доручковаше заједно, а у вече г. Ларош испрати га собом на станици и поздрави се с њим.

Лака срца седе сутра дан и написа писмо у Лондон у коме описа сву сцену до детаља и уз писмо приложи менице и признаницу Џорџову.

Прекосутра већ доби једну депешу. Како је био у послу, он готово и заборави на догађај, али како ли га изненади депеша.

„Никакве менице нису нам покрадене. Ове које сте нам послали, лажне су. Наш главни рачуновођа нема сина, а ни жена му није умрла, јер се никад није ни женио. Ви сте жртва неког варалице.

С поштовањем  
Д. Х. банкар

\* \* \*

Ту г. Сава заврши причу.

— Страшно! — повикасмо сви.

— Јелте? Ми, хвала Богу, још дотле нисмо дотерали! — рече г. Сава.

— И то је само једна превара коју је та дружина учинила.

— Једна и то обична.

— А похваташе их?

— Похваташе.

— Како, молим вас? — повикасмо сви.

— И ја сад пратим расправу. Кад буде све готово испричаћу вам!

— Буди Бог с нама! — рекосмо.

Ј.

## ИЗ СТРАНОГ СВЕТА

**Авантурискиња.** — У Ници је ухапшена једна отмена дама по имену Лујза Жирол, бароница од Бакдлевра, што је починила превара у суми од 60.000 динара.

Ова авантурискиња, под лажним именом баронице Фини, била је раније суђена у Нанту због силних превара. Обично вара старе и побожне жене, којима се представља као мученица за веру и жртва једног безбожног и суровог мужа.

**Дете мученица.** — У Паризу се ових дана десио овај случај: Девојчицу Жану Сопен, којој је 10 година, и њена млађег брата Алберта, узео је као сирочад стриц Жан Сопен, механичар, познат у целој кварту као човек суров, пијаница и лештина. Децу је примио преко воље, и тако их је страшно омрзао. Тукао их је без узрока, остављао их је по читава двадесет и четири сата без леба и воде, затварао их по читаве недеље у собу.

Прошле године мали Алберт, који није више могао сносити такав живот, остави стрица, и никад се више није ништа чуло за њега. Сопен сву мржњу сада усредреди и удвоји на девојчицу.

Суседи су заволели несрећно дете, и када пијаница није био дома, они су је обасипали нежностима и миловањима. Жан Сопен то дознаде, и још је више поче злостављати. Прошлого уторника нађе је на улици где игра са децом, рину је ногом и дрекну јој да иде кући.

Тек што су се обоје попели, зачу се озго страشان врисак, и дечији глас: — Не, не... само не ножем!

У целој кући чу се тај глас, укућани се узбунише, тада се отвори прозор на сопственом стану а девојчица излете кроз исти и тресну о калдрму у дворшћу.

Суседи онесвесло, разбијено и криво дете дигоше, и однеше код оближњег апотекара, и да нису дошли полицајци пчовек би био растргнут од раздражених људи.

Сопен је изјавио пред комесаром, да је девојчицу кажњаво колико је заслуживала, и да је у љутини хтео бацити кроз прозор, пошто је била непоправљива.

Он је затворен. Мала Жана када се освестила, изјавила је да је сама искочила кроз прозор, али после је признала све. Не зна се да ли ће остати жива.

## СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА.

**Цецилија Богдановић**, подвођачица. Већ је пети пут како се овај отров за нашу женску младеж, враћа из прогонства. За њен паклени посао — подвођење — као да је Београд најподесније место. Кажњавана је небројено пута, али та вера неће никако да се окане ове радње и да се баца на какав

други поштенији начин зараде. Враћајући се из прогонства, она само промени кварт, и док не допадне власти у руке протекне по неколико месеца па и по годину дана. Последњи пут пронађена је у кварту врачарском и због подвођења и повраћаја из прогонства кажњена је затвором и поновним прогонством на свагда. Пресуда је ова извршена 2. ов. мес. Цецилија је родом из Сиска, има јој до 35 година; средњег је стаса, очију црних, косе затворено смеђе, обрва црних и густих. У Србију је дошла 1881. године, али је тај боравак овде прекидала само за време прогонства. Скреће се пажња полициј-



ским и општинским властима на ову неваљалу жену, која и сама вели да ће се вратити у Србију ако не друкчије а оно у мушком оделу. Ако је ма ко овде приметити моли се да је пријави најближој полицијској власти, која нека је ради извршења пресуде спроведе Управи града Београда, с позивом на акт кварта врачарског под Бр. 5774.

## КО ЈЕ И ОТКУДА ЈЕ?

У Ивањици је 16. овог месеца ухваћено једно непознато лице без исправе. После дугог прикривања имена, казало се да се зове Станимир, час Милосављевић, час опет Ивковић, из Кушијева. Има му до 45 година, висок, сувонав, смеђ, просед; очију плавих, бркева густих и кратких; брија се; на десној плећи има ожиљак од куршума. На себи има гаће и кошуљу од сељачког платна, сукнене сигаве дизлуке (доколенице) и опанке сељачке израде; сукнени јелек, врани сукнени гуњ који по свему изгледа на префарбан осуђенички гуњ, и нову просту шубару. Вели да је прошле недеље побегао из затвора суднице општине кушиљевске. Начелник среза моравичког депешом под Бр. 8562. од 16. ов. м., моли све власти у земљи да га известе: је ли ово лице коме познато и да ли је учинило какво казнимо дело. — Грађанство треба у оваким случајевима да потпомогне своју власт, те да се дође до истине.

**Михаило — Радован — Раде — Радовановић — Јовановић — Ивановић,** коцкар и лопов.

Колико је префињен, вешт и управо јединствен у својој струци, види се из ових његових оволиких имена и презимена. Ово су само она његова имена и презимена под којима је од разних власти и у разна времена осуђиван, а колико ли тек он мора још имати имена, која властима нису дошла до знања и којима се он служи путујући по својој занату из места у место с панађура на панађур?

Као год што се не зна право име и презиме овог коцкару, тако исто непознато је и његово место рођења. Он је једном рођен у Вељини у Босни; други пут опет у Ваљеву, за тим у Богатињу, Шапцу, Обреновцу, па онда у Крагујевцу, Смедереву и т. д.

Да би се једном утврдила идентичност овога самозваног Михаила; да би се знало ко је и од куда је он, — ми му, ево, износимо слику и молимо све оне, који о њему ма шта знају, да о томе известе нас, или Управу града Београда с позивом на Бр. 12255.

„Михаило“ је сада под истрагом и у притвору код помештине Управе због крађе. Украо је 10. пр. мца један златан сат Мијодрагу Крчединцу, олд.

Сем овога, „Михаило“ је 1894. год. од стране првостепеног суда за град Београд био осуђен на пет год. робије у лакој окову опет због крађе. Украо је 4559 форината Станимиру Марковићу, трговцу из Ореовице. Ову крађу извршио је у хотелу „Националу“ 11. септембра 1893. год.

„Михаило“ има 26 год., средњег је стаса, добро је развијен, у лицу је смеђ, има мале смеђе бркове, лице му је округло, на десној страни врата има један мали младеж, прилично је писмен, јер је, како вели, једно време био трговачки помоћник.



**П О Т Е Р А.**

**Милан Николајевић — Грбић,** бивши слуга. Пре неки дан извршио је једну крађу у Београду, — коју сада због извесног узрока не дајемо јавности — па по тој, извршеној крађи, **побегао** некуд. Управа града Београда наређује живу потеру за овим бегунцем и позива све полицијске власти у земљи да га озбиљно потраже, па нађеног њој — Управи — стражарно упуте с позивом на ову потерницу, иначе да о непроналаску његовом одговоре.

Милану је 21 година, средњег је раста, сувоњав, црномањаст, без браде и бркова. У оделу је зеленкасте или плаве боје. Сликан је прошле године, но и сад изгледа овакав, те се лако може познати. Милан се издаје да је родом из Ужица, али неки тврде да је из Аустро-Угарске. Служио је махом по већим кућама у Београду.



**Милан Гавриловић,** родом из Помијаче, ср. јадранског, притвореник среза поцерског, где је окривљен за извршену

опасну крађу Панти Ђукићу земљод. из села Варне, побегао је из шабачке окр. болнице 10 ов. м. изјутра, где је од 28. фебруара био на лечењу. Милану је 17 — 18 година, раста средњег, крупан, косе смеђе, без наусница и браде; од одела однео је болничку кошуљу и гаће. Начелник среза поцерског, актом од 11 ов. м. Бр. 4660, моли све полицијске власти да бегунца потраже и њему стражарно спроведу. Акт Управе гр. Београда Бр. 14438.

**Станко Величковић,** земљод. из Прокопове — Кутине, ср. нишког, који је био у притвору при среској канцеларији због извршене опасне крађе, ноћу између 13. и 14. ов. месеца побегао је из истог. Њему је 26 година, омањег раста, бркова малих, плавих, брија се. Од одела имао је на себи чакшире, јелек, копоран, све од сељачког сукна; на ногама опанке и на глави шајкачу. Начелник среза нишког депешом од 15. ов. м. Бр. 6726. моли све полиц. власти да га у кругу своје потраже и нађеног њему стражарно упуте. Власти ближе Београду могу га упутити и Управи града Београда с позивом на Бр. 14603.

**Т Р А Ж Е С Е.**

У реци Думачи, близу утока у Саву, у срезу поцерском окр. подринском, нађен је 30. пр. м. један непознат утопљеник. Чобани, који су били у близини причају, да је се утопљеник купао са још двојицом непознатих, и да су ова двојица пошто се овај утопио, отишли негде, однев собом хаљине утопљенога. Како исти чобани веле, утопљеник је био средњег стаса, смеђ, кратких малих бркова; а од одела имао је на себи гуњ и чакшире од белог сукна, као што носе Бошњаци. Од оне двојице један је био средњег раста, у лицу плав, малих, жутих бркова, у оделу: црн капут и црне панталоне и на ногама штављене опанке. Други је био повисок, бркова малих црних, на себи је имао плаву стару војничку блузу, био је у гаћама, и на глави имао је шубару. — Ради проналаска, који је овај утопљеник, и који су му били ови другови, — начелник среза поцерског актом Бр. 4351., издао је овај распис и позива свакога, који би по овој ствари знао ма шта да каже. О истој ствари може се доставити и Управи града Београда, с позивом на Бр. 14439.

**Павле Стојановић,** бив. коректор „Дневног Листа“ који је пресудама ово земаљских судова осуђен на три месеца затвора због штампарских преступа, побегао је из Београда. Павлу је 28—30 год. стаса је малог, у лицу црн, натмуреног погледа, наусница црних. — Управа града Београда моли све власти у земљи да Павла у својој потражи и нађеног спроведу стражарно, с позивом на њен акт од Бр. 14093.

**Јевта Томић,** бив. ђак III разреда гимназије из Београда, син Јована Томића притвореника првост. суда за варош Београд, чим је Јован због извесних кривица стављен у притвор, покупио је све његове ствари из куће, па неке распродао, и побегао. По достави Јовановој Јевта је тражен по Београду али се није могао пронаћи. С једне стране сазнаје се да је отишао у Загреб, а с друге опет, да је у унутрашњости Србије код неке путујуће дружине. Јевти је 17 година, средњег је стаса, сувоњав, смеђ, очију жућкастих; на средњем прсту једне руке одсечена му је јагодица. Наређује се тражење од стране Управе гр. Београда, којој пронађеног Јевту треба и спровести. И прошле године Јевта је бегао од куће па је се задржао био код неког дућанџије у Раљи. Добро би било видети да случајно и овога пута није тамо отишао.

**ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА**

За нашег малог Бенадија,\*) чију смо слику изнели у прошлом броју ради сазнања ко је и откуда је, и том приликом молимо добре људе да за њ' пошљу штогод од одела — донели су и то: г. г. Ешкинази и Херцог један пар новог одела од материје; Стојан Живковић служитељ железничке дирекције донео је: 1 полован капут и прслук, 1 кошуљу и пар чарапа и Милорад Јовановић олд. опанчар, пар нових и врло лепих опанака. Са наше стране нека је хвала дароваоцима овог сиротана.

\*) Доцније тек разумели смо га да му је име Бенадије а не Ненадије, као што је у прошлом броју изнето.